

Nr 276.

Av herr **Andersson, Elon**, och herr **Petersson, Knut**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående löne-reglering för lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor och högre folkskolor.

I proposition nr 230 till årets riksdag framlägges förslag till löneroglering för lärare vid kommunala mellanskolor m. fl. I denna proposition förordar föredragande departementschefen ett av 1936 års lönesakkunniga avgivet förslag, innebärande differentiering i lönehänseende emellan adjunktskompetenta och icke adjunktskompetenta lärare. För denna differentiering anföras önskemål beträffande tjänsternas framtida rekrytering. Differentieringen avses emellertid att göras gällande även för redan i ordinarie tjänst varande lärare, och riktigheten av denna tanke torde starkt kunna ifrågasättas.

Enligt nuvarande bestämmelser ha icke adjunktskompetenta ordinarie ämneslärare vid kommunala mellanskolor en något lägre begynnelselön än de adjunktskompetenta av samma kön, men efter femton års ordinarie tjänst blir lönen och därmed även pensionsunderlaget lika. De nu i tjänst varande ha alltså hittills, bortsett från löneskillnaden mellan man och kvinna, kunnat se fram mot samma lön i den mån de icke redan uppnått denna.

För två specialfall (dels lärare, som avlagt ämbetsexamen men icke fullgjort provår, dels lärare i tekniskt eller yrkesbetonat ämne vid praktisk mellanskola) förordar departementschefen en möjlighet att dispensvägen nå samma löneställning som adjunktskompetenta lärare. Beträffande dessa kategorier gäller för övrigt på grund av bestämmelsen att redan anställda ej skola åsamkas löneminskning genom regleringen, att åtminstone ingen manlig lärare kommer att erhålla så låg lön som enligt lönegrad B 21, vilken nu generellt föreslås för de icke adjunktskompetenta ordinarie ämneslärarna.

Det finns emellertid en tredje kategori: de vid högre lärarinneseminarium utbildade. Dessas examen berättigar enligt lag till ordinarie tjänst vid ifrågavarande skolor. Beträffande dem uttalar departementschefen, att enligt hans mening vissa billighetsskäl synas tala för att de redan anställda skulle kunna efter prövning av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall förklaras berättigade att åtnjuta lön enligt högre lönegrad än B 21. Men av hänsyn till svårigheterna att rättvist genomföra en

dylik individuell prövning avstår departementschefen från att för detta fall förorda dispensvägen.

Det förefaller oss oriktigt om dessa lärare, vilka genom sin examen äga behörighet för sin tjänst samt redan vunnit ordinarie anställning i konkurrens med de adjunktskompetenta, nu skulle låsas fast i en löneställning, som är avsevärt lägre än kollegers, med vilka de hittills varit jämställda, i synnerhet som ingen skillnad i arbete eller ansvar föreligger.

När nu, såsom departementschefen framhåft, dispensvägen måste anses vara olämplig för denna kategori, torde det, enligt vår mening, vara riktigtast att i stället införa en övergångsbestämmelse, varigenom de redan anställda seminarieutbildade lärarinnorna vid kommunala mellanskolor bevarades i sin jämställdhet med sina adjunktskompetenta kolleger och sålunda i likhet med dem placerades i lönegrad B 23. Dylika övergångsbestämmelser ha i annat sammanhang förekommit, när det gällt personer i samma tjänsteställning men med olika kompetens.

I detta sammanhang torde böra erinras om den ståndpunkt, som statsutskottet och riksdagen intogo år 1937 till ett då framfört förslag (mot II:545) att adjunkt vid allmänt läroverk, som avlagt licenciatexamen, skulle erhålla högre lön än adjunkt med enbart ämbetsexamen. Utskottet, som därvidlag följdes av kamrarna, förklarade (utl. nr 189, sid. 52—53) motionen innebära »att en tjänsteinnehavare med högre teoretisk kompetens än vad som kräves för den av honom innehavda befattningen skulle på grund därav erhålla högre lön», något som utskottet av »principiella skäl» icke kunde tillstyrka. Den synpunkt, som då var vägledande för utskottet och riksdagen, torde i det hela böra vara vägledande även för här föreliggande fall.

Den invändningen skulle möjligen kunna riktas mot vårt yrkande, att bifall till detsamma skulle leda till två grupper seminarieutbildade lärarinnor vid mellanskolorna med olika lön. Därvidlag gäller emellertid, att lärarlönesakkunniga oemotsagt yttrat, att i framtiden anställning av lärare utan akademisk examen kommer att bli en alltmer sällsynt företeelse vid mellanskolorna.

Med anledning av det anförda få vi härmed hemställa,

att riksdagen ville vidtaga sådan ändring i den genom proposition nr 230 föreslagna löneregleringen, att vid löneregleringens ikraftträdande redan anställda, vid högre lärarinneseminarium utbildade, ordinarie lärare vid kommunala mellanskolor placeras i lönegrad B 23.

Stockholm den 23 mars 1938.

Elon Andersson.

Knut Petersson.